

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:42
Diariernr: 08/2332
Nyckelord: Djurskydd
Handläggare: Nils Alesund
Avdelning: Avd för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektion/Enhet: Planering och hållbar utveckling
Datum: 2008-06-12
Mottagare: Kommunstyrelsen
Miljö- och hälsoskyddsnämnden eller motsvarande
Rubrik: Överföring av den offentliga kontrollen av djurskyddet

CIRKULÄR 08:42

Avd för tillväxt och samhällsbyggnad
Nils Alesund

Kommunstyrelsen
Miljö- och hälsoskydds nämnden
eller motsvarande

Överföring av den offentliga kontrollen av djurskyddet

Riksdagen beslutade den 11 juni i enlighet med regeringens proposition 2007/08:63 att djurskyddskontrollen och kommunernas ansvar att pröva tillstånd till yrkesmässig verksamhet med bl.a. sällskapsdjur enligt 16 § djurskyddslagen flyttas från kommunerna till länsstyrelserna. Kommunernas ansvar för kontrollen av foder och livsmedel i primärproduktionen förs också över till länsstyrelserna. Allt ansvar för djurskyddsarbetet inklusive sällskapsdjur och klagomål på dessa samt för kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen upphör därmed hos kommunerna. Förändringarna träder i kraft den 1 januari 2009.

Samordning mellan myndigheterna om övergången

En lång rad frågor kring den praktiska hanteringen av själva övergången har uppstått och Sveriges Kommuner och Landsting har därför tillsammans med Jordbruksverket och Länsstyrelserna inlett ett samarbete för att klara ut hur dessa frågor ska hanteras. För att förbereda sig på det nya kontrollansvaret har landets länsstyrelser tillsatt en egen brett sammansatt arbetsgrupp, där man analyserar och hanterar konsekvenserna av riksdagsbeslutet. Dessutom har en nationell myndighetsövergripande arbetsgrupp för process och planering tillskapats av Jordbruksverket och länsstyrelse gemensamt. I denna grupp är också SKL representerad. Jordbruksverket har, förutom att bistå länsstyrelserna i planeringsarbetet, egna uppdrag kopplade till den förändrade djurskyddskontrollen. Verket driver sin medverkan i förberedelserna i formen av ett särskilt projekt. Hela det samlade förberedelsearbetet leds av en styrgrupp med representation av länsstyrelsernas och Jordbruksverkets ledningar. Slutligen finns det en referensgrupp med företrädare för näringen m.fl.

Länsstyrelserna kommer under hösten att samla kommunerna i sitt respektive län för samråd kring personalfrågor och andra praktiska detaljer inför övergången. Det är härvid viktigt att alla kommuner deltar i denna dialog så att övergången sker på ett för kommunerna smidigt sätt och att verksamheten kan starta i god ordning hos länsstyrelsen den 1 januari 2009.

Kommunernas arkiv och IT-system

Varje kommunal nämnd är ansvarig för sina handlingar och får inte avhända sig dessa i original om det inte följer av lag eller genom beslut av fullmäktige (arkivlag §15). Regeringen har i en promemoria daterad 2008-04-28 hos Jordbruksdepartementet, lagt förslag om en särskild lag som ger kommunerna skyldighet att överlämna vissa handlingar avseende djurskydd till länsstyrelserna i samband med att ansvaret för djurskyddet flyttas till staten. Begreppet överlämna i juridisk mening innebär att handlingar ska överlämnas i original. Om den särskilda lagen om överlämnande träder ikraft innebär det alltså att nämnden i det här fallet får avhända sig handlingar (arkivlagen 15§, p 1).

Eftersom länsstyrelsen ska ta över ansvaret för pågående djurskyddsärenden vid årsskiftet måste alla pågående ärenden med tillhörande handlingar lämnas över till länsstyrelsen. De ärenden som är pågående avslutas i kommunens diarium med en hänvisning till var ärendet fortsätter.

Kommunen har ansvar för tillsynen av djurskydd samt kontrollarbete med livsmedel och foder i primärproduktionen till och med 2008 och handlingar rörande djurskydd mm ska därför i möjligaste mån kvarstå hos kommunen till detta år. Inför övertagandet av bör kommunen/relevant nämnd därför se över de ärenden som är öppna och i förekommande fall slutföra och avsluta dessa. Ärenden som är fortsatt pågående ska avslutas i kommunens diarium med en tydlig s.k. korshänvisning till nytt ärendenummer hos länsstyrelsen. Samtliga handlingar i pågående ärenden ska sedan, enligt den föreslagna lagen, överlämnas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen övertar ärendet och ärendets handlingar samt registrerar och korresponderar det nya ärendenumret till respektive kommuns nämnd.

Handlingar som ej är diarieförda som rör verksamhetsområdet och som t ex förvaras systematiskt i s.k. objektsakt överlämnas i de fall de anses relevanta för de pågående ärendena. Det är viktigt att observera att både djurskyddsinformation och miljötillsynsinformation ofta finns blandad i kommunernas akter, varför miljödokumentationen måste finnas kvar på kommunen eftersom miljötillsynen blir kvar där. Vissa kommuner meddelar beslut enligt miljöbalken och djurskyddslagen i samma beslut och i dessa fall måste kopior av hela besluten överlämnas till länsstyrelsen.

För både diarieförda och systematiskt ordnade handlingar gäller även att man vid överlämnande av handlingar bör upprätta en detaljerad förteckning över vilken information som förs över från kommunen. Detta för att försäkra sig om en full spårbarhet av handlingarna.

När det gäller äldre sedan tidigare avslutade ärenden kan dessa ha stor betydelse för länsstyrelsen i handläggningen av ärenden som rör kontrollobjektet. Detta kan gälla t ex när länsstyrelsen i framtiden behöver historik för att kunna göra en bedömning av ett aktuellt ärende. Inom det övergripande projektet kommer vi att diskutera vilka handlingar länsstyrelsen behöver ta del av och hur dessa ska överlämnas till länsstyrelsen. Vi räknar med att komma ut med mer information om bl.a. detta i ett senare skede.

Länsstyrelserna och Jordbruksverket har tillsammans startat ett IT-projekt för att kunna bygga upp ett nationellt djurskyddsregister och ett djurförbudsregister. Även om detta system inte kan tas i drift förrän efter årsskiftet, kommer länsstyrelserna att kunna ta emot databaserad information om tillsynsobjekten från kommunerna i samband med övergången.

Beslut som redan är fattade och pågående ärenden

I propositionen anges att de beslut enligt djurskyddslagen som är meddelade av en kommun innan övergången, fortfarande gäller och att de överklagas enligt äldre överklagandebestämmelser. Vidare framgår att pågående ej avslutade ärenden i kommunen förs över till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Personal

De kompetenskrav som gäller för personal som utför offentlig kontroll inom djurskyddet och som anges i Djurskyddsmyndighetens föreskrift DFS 2007:02 fortsätter att gälla även när länsstyrelsen tar över ansvaret för djurskyddskontrollen.

Regeringen konstaterar i propositionen att överföringen av ansvaret för djurskyddskontrollen ska betraktas som en övergång av verksamhet enligt 6 b § lagen (1982) om anställningsskydd. Regeringen uttalar att de inspektörer som berörs av detta regelverk därmed ska erbjudas anställning hos den nya arbetsgivaren. Till följd härav torde inte frågan huruvida ovan nämnda 6 b § ska tillämpas bli en tvistefråga, utan vi har att utgå från att inspektörerna har rätt att följa med verksamheten till länsstyrelserna. Det är sannolikt så att den inspektör som arbetar 50 % eller mer med djurskyddskontroll kommer att anses utföra arbete i sådan omfattning att denne kommer att erbjudas övergång. Även mot bakgrund av att Länsstyrelserna kommer att bedriva verksamheten på färre orter än vad kommunerna gör, är det inte sannolikt att samtliga inspektörer kommer att övergå till Länsstyrelserna.

Tvårvillkoren

Kontrollen av tvårvillkoren fördes över till länsstyrelserna den 1 januari 2008. I den mån kommunerna i fortsättningen får kännedom om avvikelser hos jordbrukare i samband med tillsynsverksamheten enligt miljöbalken, ska kommunerna meddela länsstyrelsen dessa. Allt eftersom tiden går kommer kommunens inspektörer att komma längre från kontrollerna av tvårvillkoren och kunskapen om detta kommer därför sannolikt att avta. Jordbruksverket kommer därför att ordna information och utbildning om tvårvillkoren i framtiden. Jordbruksverket har också startat en ny nyhetsserie om tvårvillkor, som bl.a. riktar sig till kommunerna. Prenumerera via Jordbruksverkets webbsida www.sjv.se, Prenumerationer/Stöd till landsbygden.

Rapporteringen av 2008 års verksamhet och planeringen för 2009

Den årliga rapportering om djurskyddskontrollen som kommunerna är skyldiga att göra och som avser 2008 kan göras redan innan året är slut. Jordbruksverket räknar med att ha sin e-tjänst för rapporteringen öppen under hela december 2008 för att detta ska kunna vara möjligt. Mer detaljerad information kommer från Jordbruksverket.

Ansvar för att ta fram den plan för 2009 års verksamhet inom djurskyddskontrollen som måste finnas, ligger hos länsstyrelsen men behöver ske i samarbete med länets kommuner. Länsstyrelserna kommer att kontakta kommunerna angående detta under hösten.

Kontrollavgifter

I samband med att ansvaret för djurskyddskontrollen förs över till staten blir den ordinarie kontrollen kostnadsfri för verksamhetsutövaren. En avgift kommer dock att tas ut för uppföljande inspektioner efter anmärkning. Kommunerna har haft möjlighet att ta ut avgift för kontrollen efter en kommunalt bestämd taxa. I många fall har kommunen tagit ut en årlig avgift medan kontrollbesöken har skett mer sällan, t.ex. vart tredje år. Om kontrollen inte skett de senaste åren, utan avsikten varit att ett besök skulle ske t.ex. 2009, kan det inträffa att en verksamhetsutövare anser att årsavgift betalats i förskott. Eftersom årsavgiften är schablonmässigt bestämd och avser den genomsnittliga årliga kostnaden för kontrollen i ett längre tidsperspektiv, finns det som regel inget skäl att återbetala erlagd årlig kontrollavgift bara av detta skäl. I sammanhanget bör också uppmärksammas att avgiften inte bara avser att täcka kostnaden för kontrollbesök, utan att i kontrollen också ingår kostnader för registerhållning, inläsning och beredning, samråd och informationsutbyten, databehandling av fakta, telefonsamtal, skriftväxling, ställningstaganden till befogade klagomål, kontrollplanering, rapportering m.m.

Sveriges Kommuner och Landstings tidigare ställningstagande i frågan

Sveriges Kommuner och Landsting har 2007-11-23 yttrat sig över förslaget till djurskyddskontroll i statlig regi. Förbundet accepterade därvid ett statligt huvudmannaskap under förutsättning att både enskilda kommuner och samverkande kommuner som så önskar och har tillräcklig kompetens och resurser får behålla den lokala djurskyddskontrollen. Förbundet avstyrkte förslaget att skattefinansiera djurskyddskontrollen eftersom man anser att all offentlig kontroll inom miljö- och hälsoskyddsområdet som princip ska bekostas av brukaren.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avd för tillväxt och samhällsbyggnad

Gunilla Glasare

Ann-Sofie Eriksson